

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 9C/233/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613227273
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Semanová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2014:7613227273.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňa JUDr. Stanislava Semanová, v právnej veci žalobcu: V. W., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., D. XX, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Hovan, Hospúdka, s.r.o., Ing. Kožucha 1, Spišská Nová Ves, IČO: 47233419 proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa, a.s., Garbiarska 2, Košice, IČO: 31690904, právne zastúpený JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom so sídlom v Košiciach, Nemcovej 22, o zrušenie rozhodcovského rozsudku takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice so sídlom Alžbetina 41, Košice spisovej značky 3C/3853/12 z 19.1.2012 v celom rozsahu vrátane výroku o trovách konania.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy konania vo výške 412,45 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 28.8.2013 sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3C/3853/2012 zo dňa 19.1.2012. V návrhu uviedol, že dňa 27.8.2013 prevzal uvedený rozhodcovský rozsudok, ktorým bol zaviazaný k zaplateniu žalovanému dlžnej pohľadávky vo výške 148,18 eur a k náhrade trov konania vo výške 276,- eur. Spolu s rozsudkom mu bolo doručené upovedomenie o začatí konania z 19.1.2012 a návrh na začatie konania z 2.1.2012. na rozhodcovské konanie nebol predvolaný, nebol ako účastník rozhodcovského konania vypočutý, súd rozhodoval výlučne na základe listinných dôkazov predložených žalovaným. Poukázal na to, že vo veci ide o spotrebiteľský vzťah a neprijateľnú zmluvnú podmienku - rozhodcovskú doložku. Rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, pretože XV. časť "Rozhodcovské konanie" je zakomponované priamo vo Všeobecných poisťných podmienkach a teda žalobca by nemal podpísať nie len Osobitné zmluvné dojednania, ale ani Všeobecné poisťné podmienky, o ktorých žalovaný tvrdí, že sú súčasťou poisťnej zmluvy a ani poisťnú zmluvu. Individuálne vyjednanie zmluvných podmienok znamená, že by si sám žalobca niečo v poisťnej zmluve vymienil a druhá strana - žalovaný by to prijal. V tomto prípade k takémuto vyjednaniu nedošlo. Išlo výlučne o využitie štandardnej formulárovej zmluvy.

Žalobca v návrhu na začatie konania žiadal povoliť odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku sp. zn. 3C/2853/2012 zo dňa 19.1.2012 do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. O návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku rozhodol tunajší súd uznesením č. 9C/233/2013-115 zo dňa 2.12.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.1.2014.

V písomnom vyjadrení zo dňa 11.10.2013 žalovaný žiadal návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku zamietnuť ako návrh nedôvodný. Uviedol, že rozhodcovská doložka bola dojednaná individuálne, osobitne a výrazne oddelená od ostatného textu v Osobitných zmluvných dojednaniach č. 01/2007, nie je preto neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve a je teda platná. Pokiaľ by žalobca osobitné

zmluvné dojednania nepodpísal, vylúčil by tým použitie článku XV. Všeobecných poistných podmienok, jeho poistný vzťah by nebol v ostatnom dotknutý. Rozhodcovská doložka bola žalobcovi pri uzatváraní zmluvy vysvetlená tretím subjektom - viazaným finančným agentom, uvedené je zrejme, zo záznamu o požiadavkách a potrebách klienta k poistnej zmluve. V doplňujúcom vyjadrení zo dňa 7.2.2014 žalovaný poukázal na Smernicu č. 93/13/EHS a to jej devätnáste odôvodnenie, ktoré stanovuje výnimku pre jednu zo spotrebiteľských zmlúv a to poistnú zmluvu, ktorá v rámci implementácie smernice do vnútroštátneho práva sa nepremietla. Zámerom tohto odôvodnenia smernice je, aby zmluvné podmienky v poistných zmluvách jej nepodliehali, ak spĺňajú tam vymedzené kritéria. Pre poistnú zmluvu z pohľadu ochrany spotrebiteľa tak majú platiť odlišné pravidlá.

Zároveň žalovaný podal návrh na prerušenie konania do skončenia konania pred Ústavným súdom SR sp. zn. ÚS 382/2012, o ktorom návrhu súd rozhodol uznesením č. 9C/233/2013-112 zo dňa 2.12.2013 a ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 31.1.2014.

Na pojednávaní žalobca uviedol, že v roku 2007 bol nezamestnaný, evidovaný na úrade práce. Na úrade práce v Y. v tom čase stretol zástupcu žalovaného, ktorý robil nábor na obchodných zástupcov. Bol ním oslovený a následne bol v pobočke žalovaného v Košiciach. Rozhodol sa tak preto, že hľadal prácu, v tom čase bol invalidným dôchodcom a šlo o prácu, ktorú by mohol vykonávať. Na pobočke žalovaného v Košiciach boli viacerí uchádzači a bolo im povedené, že na to, aby vznikol uzavreli s nimi pracovnú zmluvu, musia sa dať poistiť u žalovaného. K uzavretiu poistnej zmluvy tak došlo 28.6. 2007 a až následne, bol s ním uzavretý pracovný pomer. Pri tom, ako bol spolu s ďalšími pobočke v Košiciach im boli dané k dispozícii všeobecné poistné podmienky. Tieto všeobecné poistné podmienky si prečítal, avšak nikým im nebolo dané žiadne vysvetlenie, vysvetlené im boli až následne, po uzavretí pracovného pomeru. Rozhodcovská doložka im vysvetlená nebola a tiež im nebolo dané vysvetlenie prečo Všeobecné poistné podmienky obsahujú Osobitné dojednania. Pred uzavretím poistnej zmluvy im bolo vysvetlené len pokiaľ sa týka produktu poistenia, teda o aké poistenie sa jedná. Konkrétne ustanovenia poistnej zmluvy alebo Všeobecné poistné podmienky im boli dané na prečítanie, bez vysvetlenia. všetci, ktorí tam boli boli pod tlakom v tom smere, že si hľadali prácu. V uvedenom čase nevedel, čo znamená pojem rozhodcovská doložka. Neovládal a neovláda právne pojmy a nikým mu to vysvetlené nebolo. Následne ako zamestnanec žalovaného nesprostredkoval uzavretie ani jednej poistnej zmluvy. Zrejme aj to bol dôvod, prečo žalovaný s ním už 3. 8. 2007 ukončil pracovný pomer a to v skúšobnej dobe bez uvedenia dôvodu. Následne on podal žiadosť o zrušenie poistnej zmluvy, čomu bolo vyhovené s tým, že zostatok 530,- Sk bol vyrovnaný zrážkou zo mzdy. K tomu uvádzam ešte toľko, že pred uzavretím pracovného pomeru sme dokonca museli zaplatiť odporcovi sumu 1.005,- Sk, teda podmienkou uzavretia pracovného pomeru bolo jednak zaplataenie uvedenej sumy, jednak uzavretie poistnej zmluvy.

Žalovaný sa na pojednávanie vo veci nedostavil. Doručenie predvolania žalovanému mal súd riadne preukázané, lehota na prípravu na pojednávanie bola u neho zachovaná. Z týchto dôvodov súd podľa § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v neprítomnosti žalovaného.

Právny zástupca žalovaného na pojednávaní poukázal na to, že rozhodcovská doložka uzatvorená so žalobcom je krytá žalobcom v osobitných dojednaniach, ktoré sú od Všeobecných poistných podmienok osobitne a výrazne oddelené. Podpísanie osobitných dojednaní nebolo podmienkou uzavretia a trvania poistného vzťahu a teda žalobca mal možnosť vylúčiť tieto osobitné dojednania bez ohľadu na trvanie hlavného poistného vzťahu. Poukazujúc na § 52 a násl. Občianskeho zákonníka uviedol, že v danom prípade bol zachovaný účel spotrebiteľských práv. Poukázal aj na smernicu Rady EHS č. 93/2013, najmä na jej prílohu, kde je uvedený informatívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok s tým, že ani dojednaním rozhodcovskej doložky v danom prípade nedošlo k odňatiu práva žalobcu ako spotrebiteľa podať žalobcu na všeobecnom súde. Ďalej poukázal na § 106 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého dojednanie rozhodcovskej doložky nemá za následok zákazu obrátiť sa zo strany spotrebiteľa na všeobecný súd. Pokiaľ sa týka Všeobecných poistných podmienok ako aj osobitných dojednaní, tieto boli vysvetlené žalobcovi pred uzavretím zmluvy treťou osobou, žalovaný mal teda za to, že vstupuje do vzťahu so žalobcom ako s informovaných spotrebiteľom. Okrem toho poukázal aj na záznam o požiadavkách klienta, z ktorého je zrejme, že žalobca bol informovaný o podmienkach poistenia, aj o rozhodcovskej doložke.

Súd vykonal dokazovanie, vypočul žalobcu, oboznámil sa s listinnými dôkazmi a to návrhom na začatie rozhodcovského konania, upovedomením o začatí rozhodcovského konania, rozhodcovským rozsudkom s doručenkou, poisťnou zmluvou, Všeobecnými poisťnými podmienkami vrátane Osobitných zmluvných dojednaní, oznámením o zániku poistenia, záznamom o požiadavkách a potrebách klienta, potvrdením o dobe zamestnania, žiadosťou o doplňujúce vyjadrenie k odbornej otázke, vyjadrením k odbornej otázke a zistil tento skutkový stav:

Rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 3C/3853/2012 zo dňa 19.1.2012 vydaným Arbitrážnym súdom Košice bol žalobca zaviazaný zaplatiť žalovanému sumu 148,18 eur a nahradiť trovy konania vo výške 276,- eur. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia rozhodcovský súd sa zaoberal svojou právomocou vo veci rozhodnúť a dospel k záveru, že jeho právomoc je daná. V odôvodnení konštatuje, že z písomného poverenia žalobcu z 1.1.2009 resp. z časti XV. predložených poisťných podmienok vyplýva, že poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov uvedený súd. Z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom žalovaného (v tomto konaní žalobkyne), ktorý nebol povinný ju v rámci zmluvy ako celku podpísať. Žalovaný mal možnosť zmluvnú podmienku neprijať bez toho, aby to ovplyvnilo zvyšok poisťného vzťahu, mal teda možnosť úpravu časti XV. poisťných podmienok úplne vylúčiť. Na základe toho posúdil rozhodcovský súd rozhodcovskú doložku ako platnú. Rozhodcovská doložka neobsahuje ustanovenia, ktoré by mali žalobcu (v tomto konaní žalovaného) zvyhodňovať a tým spôsobiť nerovnováhu vo vzájomnom vzťahu v neprospech žalovaného.

Uvedený rozhodcovský rozsudok prevzal žalobca do vlastných rúk dňa 27.8.2013, čo je zrejme z doručky predloženej rozhodcovským súdom. Rozhodcovský rozsudok č. 3C/3853/2012 zo dňa 19.1.2012 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 3.9.2013.

Dňa 28.6.2007 bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená poisťná zmluva č. XXXXXXXXXXXX so začiatkom poistenia dňa 29.6.2007 a koncom poistenia dňa 29.6.2012. Zmluva v závere obsahuje vyhlásenie osoby, ktorá poisťnú zmluvu uzatvorila (žalobcu), že bola oboznámená so Všeobecnými poisťnými podmienkami pre životné poistenie, ktoré sú súčasťou tejto poisťnej zmluvy.

Všeobecné poisťné podmienky žalovaného predložené spolu s poisťnou zmluvou č. XXXXXXXXXXXX, v časti XV. s názvom Rozhodcovské konanie obsahujú rozhodcovskú doložku, kde podľa bodu 1 tohto článku, poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších doplnkov s výlukami a odchýlnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Podľa bodu 2 uvedeného článku pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. S uvedeným vyjadruje poisťník súhlas svojim podpisom na týchto všeobecných poisťných podmienkach.

Za Všeobecnými poisťnými podmienkami, ktoré boli podpísané žalobcom dňa 28.6.2007 sú uvedené Osobitné zmluvné dojednania k poisťnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX, kde podľa bodu 2 poisťník a poisťovňa vyjadrujú svojim podpisom vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti všeobecných poisťných podmienok. Osobitné zmluvné dojednanie sú podpísané žalobcom dňa 28.6.2007. V uvedený deň bol žalobcom podpísaný aj Záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poisťnej zmluve č. 9101300095, kde k otázke, či klient chce niečo k produktu, ktorý mu navrhol zamestnanec poisťovacieho agenta vysvetliť, doplniť, dojednať je uvedená odpoveď: nie a pri otázke, či klient súhlasí s navrhovaným produktom odpoveď: áno.

Podľa vyjadrenia žalobcu poisťnú zmluvu so žalovaným uzavrel z dôvodu, že uvedené bolo podmienkou prijatia do zamestnania. Uzatvorenie poisťnej zmluvy, ako aj následne pracovnej zmluvy za žalovaného bolo sprostredkované spoločnosťou HLCS Investment, s.r.o., Košice. Podľa potvrdenia predloženého žalobcom bol žalobca zamestnancom uvedenej spoločnosti od 2.7.2007 do 3.8.2007.

Podľa vyjadrenia Národnej banky Slovenska predloženého žalovaným Smernica rady 93/13/EHS sa špecificky dotýka poisťných zmlúv vo svojom 19. odôvodnení, pričom sa predpokladá, že obmedzenia

v ňom uvedené sa berú do úvahy pri výpočte poistného plateného spotrebiteľom. na výpočet poistného má teda vplyv také ustanovenie poistných podmienok, ktoré ovplyvní výšku netto poistného alebo príslušných zložiek nákladov. prípadná dohoda o rozhodcovskom konaní obsiahnutá v poistnej zmluve má ako prostriedok na efektívne vymáhanie dlžných pohľadávok z poistnej zmluvy vplyv na inkasné náklady nezávisle od druhu poistenia, teda aj v prípade poistenia osôb.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 40 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy.

Podľa § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Poistná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 28.6.2007, o nároku z ktorej rozhodoval rozhodcovský súd, je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Z poistnej zmluvy je zrejme, že žalovaný ako poisťovateľ konal v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z Obchodného registra. Žalobca je spotrebiteľom, keďže uzatvoril zmluvu ako fyzická osoba. Z predloženej poistnej zmluvy, ani rozhodnutia rozhodcovského súdu nie je zrejme, aby žalobca pri uzatváraní poistnej zmluvy konal v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Pre

spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačenej tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Týka sa to aj predmetnej veci, pretože poisťna zmluva bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačenej tlačive, do ktorého boli len vpísané údaje týkajúce sa žalobcu.

Žalovaný v konaní namietal nesplnenie procesných podmienok na rozhodnutie v tejto veci tunajším súdom. Vzhľadom na vyššie uvedené vo veci ide o spor, ktorý má svoj základ v spotrebiteľskej zmluve a návrh bol podaný žalobcom ako spotrebiteľom. Miestna príslušnosť tunajšieho súdu je daná podľa § 88 ods. 2 posledná veta za bodkočiarkou O.s.p. účinného od 1.1.2012, podľa ktorého je na konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku príslušný súd, v ktorého obvode má bydlisko spotrebiteľ. Žalovaný uplatnil v konaní námietku podľa § 106 ods. 1 O.s.p. ku prednosti kompetencie rozhodcovského súdu pred kompetenciou všeobecného súdu, v dôsledku čoho navrhol konanie zastaviť pre nedostatok podmienky konania. K tejto námietke nedostatku právomoci súdu je potrebné uviesť, že predmetom konania je zrušenie rozhodcovského rozsudku, pričom podľa ustanovenia § 40 zákona č. 244/2002 Z.z. je na uvedené konanie daná právomoc všeobecnému súdu. Táto právomoc všeobecného súdu na rozhodovanie v uvedenej veci je daná bez ohľadu na to, či zo strany účastníkov rozhodcovského konania bol alebo nebol daný odpor proti rozhodcovskému rozsudku. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že v konaní boli pre rozhodovanie vo veci tunajším súdom splnené všetky procesné podmienky konania.

Žalobca sa podaným návrhom na začatie konania domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky. Návrh na začatie konania bol z jeho strany podaný v zákonom stanovenej lehote 30-tich dní, čo je zrejme z toho, že predmetný rozhodcovský rozsudok bol žalobcovi doručený dňa 27.8.2013 a návrh na začatie konania bol na tunajšom súde podaný dňa 28.8.2013.

Vykonaným dokazovaním má súd za to, že návrh bol podaný zo strany žalobcu dôvodne. Dôvodom zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn. 3C/3853/2012 je skutočnosť, že rozhodcovský súd rozhodol vo veci na základe neplatnej rozhodcovskej doložky.

Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je súčasťou všeobecných poisťných podmienok. Konkrétne je uvedená v článku XV. všeobecných poisťných podmienok s názvom Rozhodcovské konanie a v osobitných dojednaniach. Je tak súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami a splyva s ostatnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poisťných podmienkach. Podľa rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému - spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým mu je ako spotrebiteľovi odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Uvedeným rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Význam rozhodcovskej doložky v porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je totiž osobitý a to z dôvodu, že táto rieši otázku kto v prípade sporu bude rozhodovať o právach a právom chránených záujmoch vyplývajúcich zo zmluvy. Cieľom rozhodcovskej doložky tak, ako je formulovaná v danom prípade je dosiahnuť, aby všetky prípadné spory medzi zmluvnými stranami boli prejednané výlučne rozhodcom a tým znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na smernicu Rady č. 93/13/EHS, ktorá uvádza niektoré nekalé podmienky vo svojej prílohe, kde podľa písm. q/ bod 1 tejto prílohy neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane. Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka je tak poukazujúc na citované ustanovenie § 54 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou a teda je neplatná. Keďže rozhodcovská doložka v danej veci núti spotrebiteľa podrobiť sa v prípade sporu výlučne rozhodcovskému konaniu je aj v rozpore s dobrými mravmi a teda je neplatná aj podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Už len vzhľadom na uvedené skutočnosti je preto možné konštatovať, že rozhodcovský súd založil svoju právomoc na neplatnej rozhodcovskej doložke a preto bolo potrebné rozhodcovský rozsudok č. 3C/3853/2012 zrušiť.

Súd má tiež za to, že predmetná rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná tak, ako to tvrdil žalovaný. Žalovaný poukázal pritom na osobitné zmluvné dojednania, ktoré žalobca samostatne podpísal. V prvom rade súd poukazuje na to, že žalovaný nepreukázal skutočnosť, aby bol žalobca riadne oboznámený so všeobecnými poistnými podmienkami. To, že žalobca všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania podpísal ešte neznamená, že žalobca sa skutočne mal možnosť s týmito podmienkami aj oboznámiť a pochopiť ich význam. Všeobecné poistné podmienky, ale aj osobitné zmluvné dojednania sú písané malými písmenami, obsahujú množstvo právnickej terminológie. Je nemožné, aby žalobca ako priemerný spotrebiteľ, aj keď mal možnosť si ich prečítať, pochopil bez ďalšieho ich text. Uvedené je zrejme z toho, že všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania boli žalobcom podpísané v deň uzatvorenia poistnej zmluvy resp. spolu s poistnou zmluvou, keďže je v nej výslovne uvedené, že jej súčasťou sú všeobecné poistné podmienky. Na uvedenom nemení nič skutočnosť, že žalobca podpísal samostatne aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na rozhodcovskú doložku, ktoré sú len pokračovaním predtlačenej formulára poistných podmienok. Zo strany žalovaného nebolo preukázané jeho tvrdenie, že žalobca ako spotrebiteľ mal možnosť odmietnuť podpísať rozhodcovskú doložku bez toho, aby tým bol dotknutý zmluvný vzťah, táto skutočnosť nevyplýva zo zmluvy, ani zo Všeobecných poistných podmienok a ani z Osobitných zmluvných dojednaní. Žalovaný tiež nepreukázal, že žalobca bol so všeobecnými poistnými podmienkami a osobitnými zmluvnými dojednaniami kvalifikovane oboznámený. Pokiaľ aj zmluva bola žalobcovi predkladaná treťou osobou, táto skutočnosť neznamená, že všeobecné poistné podmienky boli žalobcovi aj riadne vysvetlené a to najmä pokiaľ sa týka rozhodcovskej doložky. Dôkazné bremeno v tomto smere má žalovaný, ktorý v tomto smere nenavrhoval žiadne dokazovanie. Taktiež zo Záznamu o požiadavkách a potrebách klienta nemožno vyvodiť záver o tom, že žalobca mal možnosť sa riadne oboznámiť so Všeobecnými poistnými podmienkami a Osobitnými zmluvnými dojednaniami. Zo Záznamu je zrejme len to, že žalobca nemal požiadavky na vysvetlenie, doplnenie a dojednanie týkajúce sa produktu t.j. poistenia Kapitol.

Rozhodcovská doložka tak, ako je uvedená vo všeobecných poistných podmienkach je neplatnou aj z dôvodu, že subjekt, ktorý má rozhodovať v rozhodcovskom konaní je oprávnený určiť výlučne žalovaný. Uvedené taktiež spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov rozhodcovského konania v neprospech spotrebiteľa. V prípade takého výberu, ktorý nie je dohodou oboch strán, totiž zvlášť vznikajú pochybnosti o neobjektívnosti rozhodovania v rozhodcovskom konaní. V danej veci sa rozhodcovské konanie uskutočnilo na rozhodcovskom súde podľa výberu žalovaného bez toho, aby tento výber mal žalobca možnosť akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť.

Žalovaný poukázal vo svojom vyjadrení na devätnáste odôvodnenie Smernice 93/13/EHS, v zmysle ktorého, podľa žalobcu, spod vecného rozsahu Smernice o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sú vyňaté zmluvné podmienky v poistných zmluvách. Súd má za to, že devätnáste odôvodnenie Smernice č. 93/13/EHS možno aplikovať iba na poistné vzťahy a nie na časť poistných zmlúv a všeobecných poistných podmienok, ktoré obsahujú zmluvné dojednania o rozhodcovskej doložke. Preto poistná zmluva v časti týkajúcej sa podmienok rozhodcovskej doložky podlieha preskúmaniu súdu v zmysle smernice č. 93/13/EHS, ale aj v zmysle všeobecných ustanovení § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka.

Žalovaný ďalej vo svojom písomnom vyjadrení poukázal na Nález Ústavného súdu SR č. II. ÚS 499/2012, ktorým bolo rozhodnuté o zrušení uznesenia Najvyššieho súdu SR v obdobnej veci na základe sťažnosti žalovaného pre porušenie ústavných práv. Predmetná vec sa dotýkala identickej rozhodcovskej doložky ako v tomto prípade. Podľa názoru tunajšieho súdu uvedené rozhodnutie nie je aplikovateľné v tomto konaní poukazujúc na to, že sa týka exekučnej veci, ale hlavne vzhľadom k tomu, že rozhodnutie Ústavného súdu SR sa týka hlavne procesných pochybení v exekučnom konaní a nezaobera sa platnosťou resp. neplatnosťou rozhodcovskej doložky vo všeobecných zmluvných podmienkach žalovaného.

Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že rozhodcovská doložka v článku XV. všeobecných poistných podmienok a osobitných zmluvných dojednaniach je neprijateľnou podmienkou a teda absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou vzhľadom na jej rozpor s ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ako aj vzhľadom na rozpor s dobrými mravmi. Rozhodcovský súd preto

nemohol rozhodnúť na základe tejto doložky a teda nemal právomoc vo veci konať. Súd preto návrhu žalobcu vyhovel a predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O trovách rozhodol súd podľa citovaného ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca mal v konaní úspech a preto mu súd priznal náhradu trov konania. Trovy konania žalobcu pozostávajú z trov právneho zastúpenia určených podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. za nasledujúce úkony:

- príprava a prevzatie zastúpenia dňa 28.8.2013 - § 13a ods. písm. a/
- účasť na pojednávaní dňa 15.10.2013 - § 13a ods. písm. d/
- porada s klientom dňa 18.10.2013- § 13a ods. písm. b/
- porada s klientom dňa 12.2.2014- § 13a ods. písm. b/
- účasť na pojednávaní dňa 12.3.2014 - § 13a ods. písm. d/.

Trovy právneho zastúpenia neboli priznané žalobcovi za predloženie dôkazu zo dňa 21.10.2013 z dôvodu, že týmto podaním bolo súdu právnym zástupcom predložené len potvrdenie žalobcu o dobe zamestnania, bez vyjadrenia vo veci samej. Taktiež nebola priznaná odmena za úkon a to poradu s klientom dňa 17.12.2013 z dôvodu neúčelnosti tohto úkonu. Vo veci sa konali len dve meritórne pojednávania, medzi ktorými sa mali uskutočniť tri porady právneho zástupcu s klientom. Súd priznal odmenu len za dve z týchto porád, tretiu považuje vzhľadom na uvedené, ako aj na predmet konania za neúčelnú.

Odmena za úkony právnej pomoci tak predstavuje sumu 303,95 eur (trikrát po 60,07 eur, dvakrát po 61,87 eur). Hodnota jedného úkonu bola stanovená podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004. ďalej trovy právneho zastúpenia pozostávajú z režijného paušálu za tri úkony po 7,81 eur a dva úkony po 8,04 eur t.j. režijný paušál spolu 39,51 eur. Odmena spolu s režijným paušálom činí 343,46 eur, ku ktorej sume bola pripočítaná suma 68,69 eur ako 20 % DPH zo sumy 343,46 eur. Spolu trovy právneho zastúpenia žalobcu predstavujú sumu 412,45 eur, k úhrade ktorej súd zaviazal žalovaného.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach /§ 42 ods. 3 O.s.p./ uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napadá, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Zb. v znení neskorších predpisov. Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, môže podať návrh aj na súdny výkon rozhodnutia.